

دانشگاهی، طرح‌های مستندسازی آیین‌ها و سنت‌ها را به‌صورت چندرسانه‌ای اجرا کرده‌ایم. برنامه‌هایی چون ثبت ملی آیین‌های عاشورایی، نوروز و مراسم شبیه‌خوانی، و تهیه آرشیو دیجیتال از آیین‌ها بخشی از این تلاش‌هاست. همچنین با برگزاری کارگاه‌های بین‌نسلی، تلاش داریم دانش بومی مانند طب سنتی، کشاورزی محلی و غذاهای بومی به نسل جدید منتقل شود.

چه استراتژی‌هایی برای تقویت نقش جوامع محلی در حفاظت و بهره‌برداری پایدار از میراث فرهنگی در سال‌های آینده پیشنهاد می‌کنید؟

استراتژی ما بر محور توانمندسازی، آموزش و مشارکت استوار است. ایجاد شبکه‌های میراث‌بان محلی، ارائه تسهیلات به طرح‌های مشارکتی، تقویت آموزش غیررسمی در حوزه میراث، و تدوین برنامه‌های توسعه محلی با محوریت میراث فرهنگی از برنامه‌های پیش‌روست.

همچنین معتقدیم مشارکت فعال جوامع محلی در تصمیم‌سازی‌ها و سیاست‌گذاری‌ها، ضامن موفقیت و پایداری برنامه‌ها خواهد بود.

در استان با اجرای ضوابط سخت‌گیرانه برای ورود به سایت‌های تاریخی، ظرفیت‌سنجی بازدید، توسعه بوم‌گردی‌های مسئولانه و آموزش راهنمایان محلی در جهت تحقق این هدف گام برداشته‌ایم. همچنین، در تدوین طرح‌های گردشگری، نظر جوامع محلی به‌عنوان ذی‌نفع اصلی لحاظ می‌شود.

اداره کل شما چه برنامه‌هایی برای احیا و ترویج صنایع دستی محلی دارد؟

برنامه‌های ما شامل آموزش مهارت به نسل جوان، ایجاد بازارچه‌های دائمی و فصلی، حمایت از حضور هنرمندان در نمایشگاه‌های داخلی و خارجی، اعطای تسهیلات مشاغل خانگی و ثبت نشان‌های ملی و بین‌المللی صنایع دستی استان است. نمونه‌هایی چون احیای نساجی سنتی در «چناران» یا حمایت از بانوان هنرمند در تربت‌جام برای تولید محصولات سوزن‌دوزی، از جمله اقدام‌های موفق ما بوده‌اند.

چگونه آیین‌ها، سنت‌ها و دانش بومی در استان شما مستند و حفظ می‌شوند؟ آیا پروژه‌ای برای انتقال این میراث به نسل‌های آینده دارید؟

ما با همکاری پژوهشگران محلی و

نوجوان» در برخی مناطق روستایی اجرا شده تا دانش‌آموزان به‌عنوان سفیران میراث، فرهنگ خود را بازشناسند و ترویج دهند.

بزرگ‌ترین موانع در همکاری با جوامع محلی برای حفاظت یا احیای میراث فرهنگی چیست و چگونه با آن‌ها مقابله می‌کنید؟

یکی از چالش‌ها، کمبود آگاهی و تصور نادرست از وظایف حاکمیتی دولت در قبال میراث است. همچنین، گاهی ملاحظات اقتصادی، اولویت مشارکت را کمرنگ می‌کند. برای مقابله با این مسائل، تلاش کرده‌ایم با گفت‌وگوهای میدانی، آموزش، تسهیل‌گری و ارائه مشوق‌هایی چون صدور مجوزهای بوم‌گردی، اعتمادسازی کنیم و نقش مردم را در مدیریت میراث ارتقا دهیم.

چگونه می‌توان با تکیه بر میراث فرهنگی، گردشگری پایدار را توسعه داد که به نفع جوامع محلی باشد و به آثار تاریخی آسیب نرساند؟

گردشگری پایدار زمانی تحقق می‌یابد که منافع اقتصادی برای جامعه میزبان ایجاد کند و هم‌زمان از منابع فرهنگی حفاظت شود. ما